

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱

الف

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هم‌وقوعی). هرچه هم‌وقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱، «آدم» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هم‌وقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «آدم» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «آدم» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

۱	شماره
آدم	ریشه
۲۵	تعداد تکرار
۳	تعداد مشتقات
۱۴۲	تعداد ریشه مرتبط

فهرست مشتقات

۱. آدَم (۱۳) ۲. آدَم (۷) ۳. لِآدَم (۵)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱۱۶. کون (۱۰)	۸۷. عمو (۳)	۵۸. رزق (۱)	۲۹. بلو (۱)	۱. ابراهیم (۲)
۱۱۷. لیس (۳)	۸۸. عرض (۱)	۵۹. رسل (۱)	۳۰. بلی (۱)	۲. ایللیس (۵)
۱۱۸. لعل (۱)	۸۹. عزم (۱)	۶۰. رغد (۱)	۳۱. بنو (۸)	۳. ابو (۱)
۱۱۹. لقی (۱)	۹۰. عصو (۱)	۶۱. ریش (۱)	۳۲. بئس (۱)	۴. ابی (۲)
۱۲۰. لیس (۱)	۹۱. عصی (۱)	۶۲. رئی (۳)	۳۳. بین (۱)	۵. اتی (۱)
۱۲۱. لنگ (۶)	۹۲. علم (۴)	۶۳. زوج (۳)	۳۴. ترب (۱)	۶. احد (۱)
۱۲۲. مثل (۲)	۹۳. عمر (۱)	۶۴. زین (۱)	۳۵. تلو (۲)	۷. اخذ (۳)
۱۲۳. ملک (۷)	۹۴. عمران (۱)	۶۵. سجد (۱۴)	۳۶. توب (۲)	۸. اخر (۱)
۱۲۴. نبء (۴)	۹۵. عهد (۲)	۶۶. سرف (۲)	۳۷. جی (۱)	۹. ارض (۱)
۱۲۵. نبو (۱)	۹۶. عیسی (۱)	۶۷. سکن (۲)	۳۸. جعل (۱)	۱۰. اسرائیل (۱)
۱۲۶. نزع (۱)	۹۷. غفل (۱)	۶۸. سمو (۵)	۳۹. جنن (۶)	۱۱. اکل (۴)
۱۲۷. نزل (۱)	۹۸. غوی (۱)	۶۹. سوء (۳)	۴۰. حیب (۱)	۱۲. الک (۶)
۱۲۸. نسی (۱)	۹۹. غیب (۱)	۷۰. شجر (۳)	۴۱. حزن (۱)	۱۳. الله (۵)
۱۲۹. نعم (۱)	۱۰۰. فتن (۱)	۷۱. شرب (۱)	۴۲. حقق (۱)	۱۴. اله (۵)
۱۳۰. نفس (۱)	۱۰۱. فسق (۱)	۷۲. شطن (۴)	۴۳. حمل (۲)	۱۵. امر (۱)
۱۳۱. نوح (۲)	۱۰۲. فضل (۲)	۷۳. شقو (۱)	۴۴. حیث (۳)	۱۶. امن (۱)
۱۳۲. هدی (۱)	۱۰۳. قبل (۵)	۷۴. شقی (۱)	۴۵. خرج (۲)	۱۷. انن (۹)
۱۳۳. وجد (۱)	۱۰۴. قتل (۱)	۷۵. شهد (۲)	۴۶. خرر (۱)	۱۸. اهل (۲)
۱۳۴. وحد (۱)	۱۰۵. قرب (۴)	۷۶. شیء (۲)	۴۷. خصف (۱)	۱۹. اولاء (۱)
۱۳۵. ورق (۱)	۱۰۶. قصص (۱)	۷۷. صدق (۱)	۴۸. خلد (۱)	۲۰. اول (۲)
۱۳۶. وری (۱)	۱۰۷. قول (۱۸)	۷۸. صفو (۱)	۴۹. خلق (۴)	۲۱. اوی (۳)
۱۳۷. وسم (۳)	۱۰۸. قوم (۱)	۷۹. صلح (۱)	۵۰. خوف (۱)	۲۲. ائی (۳)
۱۳۸. وسوس (۱)	۱۰۹. کبر (۱)	۸۰. صور (۱)	۵۱. خیر (۱)	۲۳. ابی (۳)
۱۳۹. وقی (۳)	۱۱۰. کتم (۱)	۸۱. طفق (۱)	۵۲. دلد (۱)	۲۴. بجر (۱)
۱۴۰. وله (۵)	۱۱۱. کتر (۱)	۸۲. طیب (۱)	۵۳. دون (۱)	۲۵. بدل (۱)
۱۴۱. ولی (۲)	۱۱۲. کرم (۱)	۸۳. طین (۱)	۵۴. ذرر (۴)	۲۶. بدو (۲)
۱۴۲. یوم (۱)	۱۱۳. کفر (۱)	۸۴. ظلم (۳)	۵۵. ذکر (۱)	۲۷. برر (۱)
	۱۱۴. کلل (۲)	۸۵. ظهر (۱)	۵۶. ربب (۵)	۲۸. بکی (۱)
	۱۱۵. کلم (۱)	۸۶. عبد (۱)	۵۷. رحم (۲)	

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۳۱} وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ
۲. {البقرة - ۳۳} قَالَ يَا آدَمُ أَنْبِئْهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ
۳. {البقرة - ۳۴} وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ
۴. {البقرة - ۳۵} وَفُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ
۵. {البقرة - ۳۷} فَتَلَقَى آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ
۶. {آل عمران - ۳۳} إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرَاهِيمَ وَآلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ
۷. {آل عمران - ۵۹} إِنَّ مَثَلَ عِيسَى عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ
۸. {المائدة - ۲۷} وَائِثْلَ عَلَيْهِمْ نَبَأُ ابْنَيْ آدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْآخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ
۹. {الأعراف - ۱۱} وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ لَمْ يَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ
۱۰. {الأعراف - ۱۹} وَيَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ
۱۱. {الأعراف - ۲۶} يَا بَنِي آدَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُورِي سَوَاتِكُمْ وَرِيشًا وَلِبَاسُ التَّقْوَى ذَٰلِكَ خَيْرٌ ذَٰلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ
۱۲. {الأعراف - ۲۷} يَا بَنِي آدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطَانُ كَمَا أَخْرَجَ أَبَوَيْكُمُ مِنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوَاتِهِمَا إِنَّهُ يَرَاكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
۱۳. {الأعراف - ۳۱} يَا بَنِي آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ
۱۴. {الأعراف - ۳۵} يَا بَنِي آدَمَ إِذَا تَابَيتَكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي فَامِنِّي وَأُصَلِّحْ فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ
۱۵. {الأعراف - ۱۷} وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَى شَهِدْنَا أَنْ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَٰذَا غَافِلِينَ
۱۶. {الإسراء - ۶۱} وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ قَالَ أَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا
۱۷. {الإسراء - ۷۰} وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي النَّارِ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا
۱۸. {الكهف - ۵۰} وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِي وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا
۱۹. {مريم - ۵۸} أُولَٰئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَةِ آدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَائِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَنِ خَرُّوا سُجَّدًا وَبُكِيًّا
۲۰. {طه - ۱۱} وَلَقَدْ عَهِدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلِ فَنَسَىٰ وَلَمْ يُجِدْ لَهُ عِزْمًا
۲۱. {طه - ۱۱} وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى
۲۲. {طه - ۱۱} فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَٰذَا عَدُوٌّ لَكَ وَزَوْجُكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكَمَا مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَىٰ
۲۳. {طه - ۱۲} فَوَسَّسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا آدَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَىٰ شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَا يَبُوتُ
۲۴. {طه - ۱۲} فَكَلَامًا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِمَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ رِزْقِ الْجَنَّةِ وَعَصَى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَىٰ
۲۵. {يس - ۶۰} أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ